

Lijfrenteaftrek beperkt door verplichte pensioenbijdrage

Pensioenpremies betaald aan een beroepspensioenfonds verlagen de winst uit een onderneming. Ook de inkomensgrondslag voor de berekening van de maximale lijfrenteaftrek wordt hiermee verlaagd. Tegelijkertijd moet voor de berekening van de lijfrenteaftrek rekening worden gehouden met de pensioenopbouw. Feitelijk beperkt de opbouw in een beroepspensioenfonds dus twee keer de aanvullende mogelijkheden in de derde pijler. Dit artikel staat hierbij stil en stelt een wetswijziging voor.

COREY DEKKERS

Werknemers, maar ook ondernemers kunnen door het sluiten van lijfrentes hun inkomen op de pensioendatum verhogen. De betaalde premie kan in mindering worden gebracht op het inkomen als er sprake is van een pensioentekort. Daarbij is niet het werkelijke pensioentekort bepalend, maar het tekort dat volgt uit de jaarruimte. Een van de factoren die van invloed is op de jaarruimte betreft de jaarlijkse pensioenaangroei, ofwel de Factor A. Zo zal de pensioenaangroei van de werknemer of de ondernemer die deelneemt aan een beroepspensioenfonds de jaarruimte verminderen. Terecht, zul je denken.

Want door de pensioenopbouw neemt het pensioentekort immers af. Ook wordt bij de bepaling van jaarruimte onderscheid gemaakt tussen de werknemer die een eigen bijdrage aan de pensioenregeling betaalt en de werknemer die geen bijdrage betaalt. Dit onderscheid geldt ook voor de ondernemer die deelneemt aan een verplicht gestelde beroepspensioenfonds. Hoewel het ogenschijnlijk om kleine bedragen gaat, lijkt het te gaan om een ommissie in Inkomstenbelasting. Dit artikel laat aan de hand van twee voorbeelden zien wat de consequentie van de huidige wetgeving is en of dit opgelost kan worden.

DE JAARRUIMTE Om voor lijfrenteaftrek in aanmerking te komen, moet er worden voldaan aan enkele voorwaarden. Zo moeten de betaalde premies betrekking hebben op een of meer van de in artikel 3.125 van de Wet IB 2001 genoemde lijfrentevormen¹. Daarnaast moeten de premies voor lijfrenten dienen als compensatie van een pensioentekort. De aftrek is gemaximeerd tot de bedragen zoals bepaald in artikel 3.127, 3.128 en 3.129 Wet IB 2001². Dit artikel beperkt zich tot de jaarruimte. Het maximum van de jaarruimte bedraagt 17% van de premiegrondslag van het voorafgaande kalenderjaar. Op de uitkomst van deze berekening komt vervolgens in aftrek de opbouw van pensioenaanspraken en de dotatie aan de oudedagsreserve. Het berekenen van de jaarruimte laat zich in de volgende formule vertalen.

17% (premiegrondslag +/- € 11.811)
-7,5A - OR

Daarbij geldt dat:
Premiegrondslag: het gezamenlijke bedrag van de winst uit onderneming voor toevoeging aan en afnemning van de oudedagsreserve en voor ondernemersaftrek, het belastbare loon, het belaste resultaat uit overige werkzaamheden en de belaste periodieke uitkeringen en verstrekkingen. De premiegrondslag voor 2010 is gemaxi-

Winst verdeling:	Mark	Stefan
10% over het vermogen primo 2009	Plus €7.000	€5.000
Verdeling restant (312.000 – 12.000)/2	Plus €150.000	€ 150.000
Premies beroepspensioenfonds	Minus €16.525	€13.928
		-
Winst uit onderneming	€ 140.475	€ 141.072
Af: ondernemersaftrek		
- Zelfstandigenaftrek	€4.488	€4.488
Grondslag mkb-vrijstelling	€ 135.987	€136.584
Mkb-vrijstelling 10,5% ⁴	€14.278	€14.341
		-
Belastbare winst uit onderneming 2009	€121.709	€ 122.243

figuur 1

meerd op € 158.788. Dit is na aftrek van de franchise van € 11.811.

Factor A: pensioenaangroei in het voorafgaande kalenderjaar.

OR: Dotatie oudedagsreserve.

VOORBEELD 1: DE ONDERNEMER DIE DEELNEEMT AAN HET BEROEPSPENSIOENFONDS

Mark Oosthuis, 58 jaar, is als notaris werkzaam in de maatschap 'het Notariaat'. De maatschap bestaat uit twee maten. De andere vennoot is Stefan en is 49 jaar. Mark en Stefan nemen deel in de verplicht gestelde beroepspensioenregeling van het notariaat. Iedere deelnemer bouwt, ongeacht zijn leeftijd, een vaste pensioenaanspraak op. Voor 2009 en 2010 bedraagt deze €781,20. De premie die moet worden voldaan, is wel leeftijdsafhankelijk. Uit de premietabel van 2009³ blijkt dat Mark een premie dient te betalen van €16.525. Stefan betaalt, omdat hij jonger is, een premie van €13.928. De winst in de maatschap vóór aftrek van de persoonlijke kosten bedraagt €312.000 en is als volgt verdeeld (zie figuur 1).

Mark en Stefan willen in 2010 hun maximale jaarruimte benutten en vragen u deze te berekenen. Om de jaarruimte te berekenen, dient de premiegrondslag bepaald te worden. Dit is de winst uit onderneming voor toevoeging aan en afnemering van de oudedagsreserve en voor ondernemersaftrek. Let op: dus na aftrek van de premie van het beroepspensioenfonds.

Ook moet de factor A (pensioenaangroei) bepaald worden. De factor A is de pensioenaangroei over 2009 en is voor beiden € 781,20.

Figuur 2 laat zien dat bij de bepaling van de jaarruimte tweemaal rekening wordt gehouden met de verplichte deelname aan

het beroepspensioenfonds.

Als eerste wordt de premiegrondslag verlaagd door de premie die betaald is aan het beroepspensioenfonds voor de pensioenopbouw van € 781,20 en vervolgens wordt de aanspraak nogmaals meegenomen voor de bepaling van de factor A. Let op: de grondslag voor de oudedagsreserve is de winst uit onderneming VOOR aftrek van de premie voor

beroepspensioenfonds.

Voor de werknemer is dit niet anders, zoals blijkt uit het volgende voorbeeld.

VOORBEELD 2: WERKNEMERS MET VERSCHILLENDE WERKNEMERSBIJDRAGEN

De werknemers Antoine en Martijn verdienen beiden hetzelfde bruto jaarsalaris van € 40.000. Ook de pensioenregeling is identiek. Het is een middelloonregeling met een opbouwpercentage van 2% per dienstjaar. De AOW-franchise bedraagt € 15.000.

Het enige verschil tussen beide werkgevers is de eigen bijdrage. Antoine is verplicht een eigen bijdrage te betalen van 4% van de pensioengrondslag en Martijn heeft een premievrij pensioen. Zijn werkgever betaalt alle pensioenlasten.

De eigen bijdrage van Antoine is € 1.000 en verlaagt het fiscaal loon⁵ (zie figuur 3).

De jaarruimte is dan:	Mark	Stefan
Winst uit onderneming	€140.475	€141.072
Franchise	€11.811	€11.811
Premiegrondslag	€128.934	€129.261
17% van de premiegrondslag	€21.918	€21.974
7,5 maal de factor A	€5.859	€5.859
	€16.059	€16.115

figuur 2

PENSIOENEN

De pensioenaangroei is voor beiden gelijk. Namelijk € 500.		
	Antoine	Martijn
Inkomen	€40.000	€40.000
Franchise	€15.000	€15.000
Pensioengrondslag	€25.000	€25.000
Pensioenopbouw 2%	€500	€500

figuur 3

CONCLUSIE

Gesteld kan worden dat bij ondernemers die deelnemen aan een verplicht gestelde beroepspensioenfonds de pensioenpremie de jaarruimte op twee manieren verlaagt. Om dit te voorkomen, zou in de inkomstenbelasting kunnen worden opgenomen dat de grondslag voor jaarruimte gelijk is aan de grondslag van de oudedagsreserve. Bij werknemers ligt dit wat genuanceerder. Hoewel de factor A voor beide werknemers gelijk is, geldt dit niet voor de arbeidsbeloning. De werknemer zonder eigen bijdrage krijgt in feite een betere beloning. Naast

De jaarruimte wordt als volgt bepaald:		
	Antoine	Martijn
Fiscaal loon	€39.000	€40.000
Franchise	€11.811	€11.811
Premiegrondslag	€27.189	€28.189
17% van de premiegrondslag	€4.746	€4.792
7,5 maal de factor A	€3.500	€3.500
Jaarruimte	€1.246	€1.292

het brutoloon krijgt hij uitgesteld loon waarvoor hij niks betaalt. Het lijkt dan ook reëel dat hij hierdoor ook een hogere premiegrondslag heeft.

Corey Dekkers MFP FFP is senior pensioenspecialist op de afdeling fiscale en juridische zaken bij Pensioennavigator BV. ■

NOTEN

¹ Het gaat hier om een oudedagslijfrente en een nabestaandenlijfrente,

² De jaarruimte, het vrijwillig afstorten

van de oudedagsreserve en de stakingslijfrente

³ <http://www.snpf.nl>

⁴ Vanaf 2010 bedraagt de MKB vrijstelling 12%

⁵ Voor de eenvoud van het voorbeeld worden premies werkgevers- en werknemerslasten buiten beschouwing gelaten

Corey Dekkers MFP FFP is senior pensioenspecialist op de afdeling fiscale en juridische zaken bij Pensioennavigator BV.

Meer weten? Neem deel aan de cursus **Adviseren met de pensioenwet** op 9 november in Nieuwegein. Bekijk de uitgebreide cursusbeschrijving op www.vedaa.nl.